

COMBINAR ECONOMIA I NATURA: ASSUMIR EL REPTE

ANNE BLIEK-DE JONG

Com a presidenta de la Comissió de Seguiment de la Xarxa d'Infraestructura Verda (GreenInfraNet), tinc el plaer de presentar el primer número de Greenspace, el nostre

butlletí. Estic convençuda que el projecte de la Xarxa d'Infraestructura Verda té a veure amb un tema molt rellevant i important per tots. Les autoritats locals i regionals de la Unió Europea han d'afrontar dos interessos aparentment contraposats: la recuperació del creixement econòmic i la conservació de la natura per a les generacions futures. El nostre repte és combinar els interessos econòmics amb els de la natura. Això es pot aconseguir a través del concepte d'infraestructura verda, que es descriu en detall en aquest butlletí. A través del projecte de la Xarxa d'Infraestructura Verda recollirem i intercanviarem coneixements, experiències i les millors pràctiques dels dotze socis participants. Ja vaig tenir l'oportunitat de reunir-me amb l'entusiasta equip de treball el mes de maig d'enguany durant la reunió inicial celebrada a Lelystad, als Països Baixos, i desitjo de tot cor treballar amb els socis del projecte i amb les xarxes de persones interessades en els propers anys.

Espero les vostres idees, suggeriments i comentaris sobre el projecte!

Anne Bliek-de Jong, comissària adjunta de la Reina, Província de Flevoland (Països Baixos)
a.bliek-dejong@flevoland.nl

Què és la infraestructura verda?

El repte més important per a la conservació de la biodiversitat a gran part d'Europa és reconciliar la natura amb altres usos del sòl. Natura 2000 ha establert un sistema d'àrees protegides de la UE dels 27 que conserva les espècies i els hàbitats més valuosos. No obstant això, encara queden molts reptes:

- Gran part de la biodiversitat situada fora dels espais Natura 2000 està subjecta a una protecció poc estricta o nul·la.
- La conservació de la biodiversitat a llarg termini requereix el manteniment de les funcions dels ecosistemes en àrees extenses.
- El canvi climàtic donarà lloc a canvis en la distribució de les espècies, però les àrees protegides són fixes.

El concepte d'infraestructura verda afronta aquests reptes mitjançant l'enfortiment de la coherència i la resiliència dels ecosistemes, que també contribueix a l'adaptació al canvi climàtic i redueix la vulnerabilitat enfront dels desastres naturals. Així mateix, promou una economia sostenible mitjançant el manteniment dels serveis ecosistèmics i la mitigació dels efectes adversos del transport, les infraestructures energètiques i el desenvolupament econòmic en general.

La conservació de la biodiversitat s'ha enfocat tradicionalment a través de mesures de conservació de la natura, formulades de manera general al marge de les polítiques més àmplies d'ordenació dels usos del sòl i de desenvolupament econòmic. La infraestructura verda reconeix les limitacions d'aquest enfocament i situa la conservació de la biodiversitat dins d'un marc més ampli, en el qual els objectius primaris de conservació de la natura s'assoleixen en estreta harmonia amb altres prioritats relacionades amb els usos del sòl, com per exemple l'agricultura, la silvicultura, l'esbarjo i l'adaptació al canvi climàtic.

Com a component de la política de la UE, la infraestructura verda es va introduir en el Llibre Blanc de la Comissió Europea sobre Adaptació al Canvi Climàtic de 2009 (COM [2009] 147 Final). Segons la CE, la infraestructura verda és «essencial per mitigar la fragmentació i l'ús insostenible del sòl tant dins com fora dels espais Natura 2000, i per abordar la necessitat i els múltiples beneficis de mantenir i restaurar els serveis ecosistèmics» (font: Conferència sobre Implementació de la Infraestructura Verda, 19 de novembre de 2010). La CE està desenvolupant una estratègia d'infraestructura verda que està previst que es publiqui el 2012.

Ingrid Henzen, cap del projecte de la Xarxa d'Infraestructura Verda, Consell de la Província de Flevoland
Graham Bennett, assessor extern del projecte

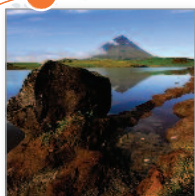
PER REFLEXIONAR. Els futurs objectius de conservació s'han de fixar en el context del creixement econòmic i de la planificació sostenible del territori.

Qui són els socis?

La Xarxa d'Infraestructura Verda es un projecte de col·laboració entre dotze regions de tot Europa. Els seus socis treballen plegats per enfortir el desenvolupament i la implementació de la infraestructura verda a través de l'intercanvi d'experiències, i per identificar, analitzar i transferir bones pràctiques en relació amb l'aplicació de polítiques d'infraestructura verda. Aquestes activitats donaran lloc a l'elaboració de les Eines d'Acció per a la Infraestructura Verda per a una difusió més àmplia i a l'establiment de la Xarxa Europea de Coneixements sobre la Infraestructura Verda. El projecte, de tres anys de durada, es va posar en marxa l'abril de 2012 i està cofinançat pel programa INTERREG IVC.

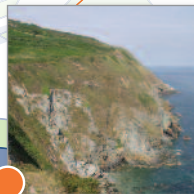
CONSELL DEL COMTAT DE FINGAL (IRLANDA)

Fingal és líder a Irlanda en aplicació de polítiques d'infraestructura verda a escala local i ha integrat recentment aquest plantejament en el seu pla de desenvolupament dels usos del sòl. El Consell reconeix que la creació d'una infraestructura verda interconnectada i multifuncional aporta beneficis tant econòmics i socials com ambientals. També propugna que la infraestructura verda és un component vital en la construcció de comunitats capaces d'adaptar-se a les conseqüències del canvi climàtic.

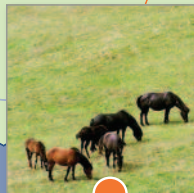
GOVERN REGIONAL DE LES AÇORES (PORTUGAL)

A l'arxipèlag de les Açores, el concepte d'infraestructura verda s'ha pres en consideració en la creació de nou parcs naturals insulars, un per illa. Aquests parcs protegeixen espais situats dins de la xarxa Natura 2000, així com altres àrees identificades com a rellevants per garantir la conservació de la biodiversitat i dels serveis ecosistèmics. La Secretaria Regional de Medi Ambient i del Mar aporta al projecte l'experiència en la gestió de zones costaneres, de recursos hídrics i d'altres espais naturals per a la conservació de la fauna i la flora endèmiques.

GENERALITAT VALENCIANA (ESPANYA)

Com a part de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, el Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal (CIEF) s'ocupa de la gestió del territori i la implementació de les polítiques públiques relacionades amb la gestió forestal i la conservació de recursos genètics de la flora autòctona. Gràcies al fet de treballar en estreta col·laboració amb els departaments d'ordenació del territori i del paisatge, de gestió dels recursos hídrics, i de gestió de la biodiversitat i les àrees protegides, el CIEF, es troba en una situació ideal per promoure els enfocaments de la infraestructura verda.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (ESPANYA)

A la Regió Metropolitana de Barcelona apareixen sovint conflictes entre els diversos usos del sòl. Una planificació més sostenible es pot assolir millorant la coordinació i enfortint les polítiques territorials. La Diputació està desenvolupant el projecte SITXELL, un sistema d'informació territorial per a l'anàlisi dels espais lliures i dels seus valors. El sistema utilitza l'enfocament de la infraestructura verda i ja ha estat utilitzat per més de setanta municipis i diversos departaments de la Generalitat de Catalunya. Així, la Diputació de Barcelona aporta valuosos exemples per compartir amb la Xarxa d'Infraestructura Verda.

CONSELL DE LA PROVÍNCIA DE FLEVOLAND (PAÏSOS BAIXOS) (CAP DE FILES)

La província de Flevoland té polítiques molt ambicioses en matèria d'energia verda, en les quals l'energia eòlica juga un paper important. Flevoland ja compta amb moltes turbines eòliques, i està desenvolupant nous parcs. Amb un gran creixement urbà, la implicació de Flevoland en el projecte es basa en el reconeixement de la necessitat d'integrar el planejament i el desenvolupament territorial per tal d'enfortir l'economia i protegir els ecosistemes.

REGIÓ D'EMÍLIA-ROMANYA (ITÀLIA)

Tot i que té un alt nivell d'urbanització, la regió d'Emília-Romanya manté un important patrimoni natural, que inclou àrees protegides i espais Natura 2000, i és una de les regions italianes més riques en termes d'hàbitats i espècies, que engloben hàbitats d'aiguamolls, costaners i dels Apenins. La regió administra aquest valuós patrimoni natural tractant de combinar la conservació amb el desenvolupament sostenible de la població.

MINISTERI DE PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT I DESENVOLUPAMENT REGIONAL (LETÒNIA)

El ministeri és responsable del desenvolupament i la implementació de polítiques en relació amb la protecció del medi ambient, la conservació de la biodiversitat i el desenvolupament regional. La seva experiència en la integració de la conservació de la biodiversitat en la planificació del desenvolupament local pot resultar d'interès per al projecte.

CENTRE REGIONAL DEL MEDI AMBIENT PER A L'EUROPA CENTRAL I ORIENTAL (HONGRIA)

El Centre Regional del Medi Ambient (REC), que compta amb oficines a tota la regió, aporta al projecte els seus vint anys d'experiència en temes ambientals i transmetent coneixement i experiències. El REC compleix la seva missió a través del treball en els camps de la conservació de la biodiversitat, el canvi climàtic i les energies netes, la gestió ambiental, i el transport verd, tots ells vinculats a la infraestructura verda.

AGÈNCIA DE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC REGIONAL DE STARA ZAGORA (BULGÀRIA)

L'agència té més de quinze anys d'experiència en la creació i implementació de plans de desenvolupament urbà en col·laboració amb les autoritats municipals i regionals. La seva experiència es basa en campanyes sobre l'adaptació al canvi climàtic, la seguretat alimentària i la xarxa Natura 2000, implementades en l'àmbit regional per promoure mètodes innovadors de conservació del medi natural i de la biodiversitat.

AGÈNCIA DE DESENVOLUPAMENT REGIONAL DE PLOVDIV (BULGÀRIA)

Els membres d'aquesta organització sense ànim de lucre inclouen els municipis de Plovdiv, l'Associació Industrial de Plovdiv, la Cambra de Comerç i Indústria de Plovdiv i la Universitat de les Tecnologies de l'Alimentació. En línia amb els objectius de GreenInfraNet, el seu enfocament està centrat en el desenvolupament regional i l'enfortiment de la societat civil, en la ciència i la tecnologia, i en el desenvolupament sostenible mitjançant la millora de les infraestructures regionals.

AGÈNCIA DE DESENVOLUPAMENT DE NICÒSIA (XIPRE)

L'objectiu principal de l'agència és donar suport als municipis de Nicòsia en l'intercanvi d'experiències amb organitzacions d'altres països de la UE, la transferència de bones pràctiques i la implementació d'activitats de desenvolupament. La contribució al projecte de l'agència es basarà en la seva experiència en la planificació regional del paisatge i en la implementació de polítiques ambientals a escala regional per a la gestió i la conservació dels recursos naturals, el patrimoni geològic i les àrees protegides.

MUNICIPI DE GHAJNSIELEM (MALTA)

El municipi de Ghajnsielem es troba a la costa sud-est de l'illa de Gozo (Malta) i inclou la totalitat de l'illa menor de Comino. El govern local ja està implementant ECO GOZO, una política i una estratègia formulades pel Ministeri de Gozo, amb l'objectiu de transformar Gozo en una societat sostenible. La participació del municipi en el projecte GreenInfraNet contribuirà al seu treball de manteniment, restauració i recuperació de parcs públics, jardins i espais verds.

GreenInfraNet: tret de sortida

ASSENYALANT EL CAMÍ: el llançament del projecte GreenInfraNet a Flevoland (Països Baixos) va oferir una oportunitat als socis per planificar el camí cap a una nova política europea sobre el medi natural.

El projecte GreenInfraNet es va posar en marxa a Lelystad (Països Baixos) el 25 de maig de 2012. «El seu objectiu principal és enfortir el desenvolupament i la implementació de la infraestructura verda a les regions de la UE, com un nou enfocament en la conservació de la natura per a les generacions futures», va declarar Anne Bliëk-de Jong, comissària adjunta de la Reina de la Província de Flevoland. L'objectiu d'aquest nou enfocament és la conservació de la biodiversitat i el manteniment dels serveis ecosistèmics en totes les extenses zones rurals, en el marc d'una estreta cooperació amb altres mesures polítiques en els àmbits de l'agricultura, el desenvolupament urbà, el transport, l'esbarjo i l'adaptació al canvi climàtic.

Les regions participants treballaran juntes per desenvolupar les Eines d'Acció per a la Infraestructura Verda, que podran ser utilitzades per a una major difusió dels resultats del projecte arreu d'Europa. Cada soci desenvoluparà un pla d'implementació per al desenvolupament i/o l'aplicació de la infraestructura verda i organitzarà seminaris, visites d'estudi i actes de difusió. Totes aquestes activitats formaran part del conjunt d'eines d'acció.

L'intercanvi i difusió de coneixements, experiències i millors pràctiques entre els socis seran l'essència del projecte: «El repte clau és com fer que les regions aprenguin les unes de les altres. Totes les regions tenen una experiència diferent sobre el desenvolupament i/o la implementació de la infraestructura verda. Hi ha regions que estan en la fase d'exploració de necessitats per a la infraestructura verda, altres estan fent plans per desenvolupar el concepte i algunes estan cercant coneixements i experiències, obtinguts des del desenvolupament de la infraestructura verda a la seva implementació. Aprenent els uns dels altres podem treballar en una nova política pel medi natural arreu d'Europa», va explicar Anne Bliëk-de Jong, qui presideix la Comissió de Seguiment de GreenInfraNet.

«L'element més important d'aquest projecte és aprendre dels altres socis, però també és molt important que mostrem a altres regions europees que la infraestructura verda és una manera eficaç de gestionar els recursos naturals. Després del període previst per al projecte hi haurà una Xarxa Europea de Coneixements sobre la Infraestructura Verda de caràcter permanent, que haurà de garantir la implicació d'altres països. Si tenim èxit en això, llavors el projecte tindrà impacte en tots els 27 països de la UE i en moltes regions d'Europa», va subratllar Graham Bennett, expert extern del projecte.

Ingrid Henzen, cap del projecte GreenInfraNet, Consell de la Província de Flevoland

Redactors: Dora Almassy, Graham Benett, Anne Bliëk-de Jong, Ingrid Henzen, Venelina Varbova

Col·laboradors: les dotze regions associades

Disseny i maquetació: Sylvia Magyar, Juan Torneros

Traducció de textos i correcció de proves: Pilar Fernández, Carles Castell

Fotografies: Barbara Fucci, iStock, socis del projecte

Publicat per: Centre Regional del Medi Ambient per a l'Europa Central i Oriental

Impressió: Diputació de Barcelona. DL B. 00000-2012. Imprès en paper ecològic

PRIMER TALLER D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES FINGAL, IRLANDA

El primer taller d'intercanvi d'experiències va tenir lloc a Fingal (Irlanda) els dies 12 i 13 de juliol de 2012. L'esdeveniment es va centrar en les estratègies de desenvolupament i en les pràctiques de gestió de processos relacionades amb la infraestructura verda a les regions associades. També es van explorar metodologies i estratègies polítiques que poguessin ser eficaçes per assegurar el desenvolupament de la infraestructura verda; un fet que implica una comprensió a llarg termini del procés a través del qual la infraestructura verda es posarà en marxa i es gestionarà de manera eficaç. Els resultats obtinguts en el taller s'integraran en el producte final del projecte: les Eines d'Acció per a la Infraestructura Verda.

UNA VISIÓ AMB PERSPECTIVA: a Fingal, el debat es va centrar en les estratègies i polítiques.

SI VOLEU MÉS INFORMACIÓ SOBRE EL PROJECTE, SI US PLAU VISITEU LA NOSTRA PÀGINA WEB:

www.greeninfranet.org

Contactes:

INGRID HENZEN

Cap del projecte GreenInfraNet
Consell de la Província de Flevoland
Ingrid.Henzen@Flevoland.nl

DORA ALMASSY

Coordinadora del component 2 de GreenInfraNet
Centre Regional del Medi Ambient per a l'Europa Central i Oriental
dalmassy@rec.org

Amb l'objectiu d'establir la Xarxa Europea de Coneixements sobre la Infraestructura Verda, estem interessats a conèixer iniciatives similars i regions amb bones pràctiques en aquesta matèria, així com empreses i/o organitzacions que duguin a terme recerca sobre aquesta temàtica. Si teniu experiències per a compartir, si us plau poseu-vos en contacte amb nosaltres!